

Околіта Світлана-Марія
студентка групи ППМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Крамар Ірина
доктор економічних наук, професор
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Svitlana-Mariya Okolita
Student of the group ППМ-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific supervisor: Iryna Kramar
Doctor of Sciences (Economics), Professor
Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

СУПЕРЕЧЛИВІ ПОГЛЯДИ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ АГРАРНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ **CONFLICTING OPINIONS ON AGRARIAN SECTOR TRANSFORMATIONS IN** **UKRAINE**

Реформування аграрного сектора є важливим питанням забезпечення стабільності національної економіки, особливо у теперішній час. У той же час, воно має дещо суперечливі наслідки: з однієї сторони, сільське господарство володіє значно більшими, ніж промисловість потенційними можливостями для трансформацій, що зумовлено тим, що в самому сільському господарстві найменш поширені природні і штучні монополії, а отже, легко можуть відбуватися зміни; також безпосередня наближеність галузі до споживчого ринку вказує на потребу реформ у ній [1]. З іншої сторони, тісний зв'язок виробничого процесу із специфічним основним засобом виробництва – землею – ускладнює реформи. Через сезонність і велику циклічність сільськогосподарського виробництва реформи аграрного сектору мають затяжний характер.

Важливим питанням аграрної реформи є ринок землі. Економічна доцільність земельного ринку входить у суперечність із можливими соціальними проблемами. Соціальна проблема власності на землю нерозривно поєднана із актуальною проблемою сільської місцевості – розпорошеністю земельної власності. Із майже 7 млн. жителів села, з котрих 2/3 – люди перед пенсійного та пенсійного віку, які є власниками землі, однак ефективно використати її не можуть [2]. До того ж, розпорошеність земель вступає у суперечність із сучасними світовими тенденціями – концентрацією та централізацією землеволодіння. В першу чергу, мова йде про фермерські, а також великі спеціалізовані, пов'язані з наукою, промисловістю і фінансовим капіталом акціонерні господарства.

Наприкінці 2023 року аграрії зареєстрували петицію на сайті президента України з проханням відкласти до закінчення війни другий етап земельної реформи, акцентуючи увагу на тому, що внаслідок війни агропідприємства працюють у збиток, зазнаючи фінансових втрат через заблоковані порти, логістичні проблеми, низькі ціни на зерно, постійні атаки на аграрну інфраструктуру, знищення зернових елеваторів, замінувань частини угідь, розташування великої кількості підприємств на окупованих територіях тощо [3]. Однак попри зазначене вище, 01 січня 2024 року все таки розпочався другий етап аграрної реформи.

При цьому міністр аграрної політики та продовольства України наголосив, що війна спонукає пришвидшувати реформи, а не припиняти їх чи сповільнювати [4]. Другий етап реформи відкриває ринок землі для юридичних осіб, однак купувати її можуть виключно

українці. Також частиною реформи є електронні аукціони, що спрямовані на зниження можливих зловживань при здійсненні закупівель тощо.

Таким чином, бачимо різні погляди на реалізацію аграрної реформи в Україні сьогодні. Попри іноді їхню суперечливість, важливо в першу чергу, розуміти і пам'ятати про необхідність єдності у суспільстві, налагодження взаєморозуміння між владою, бізнесом та населенням, потребою у поясненні тих чи інших кроків, які здійснює влада з метою уникнення соціальних суперечок та конфліктів.

Перелік використаних джерел:

1. Велика Українська Енциклопедія, тема “Україна: сільське господарство”. URL: <https://vue.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Аграрії просять відтермінувати запуск 2-го етапу земельної реформи: у бізнесу немає грошей. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/3/706221/>
4. З 1 січня 2024 року запроваджується другий етап земельної реформи. URL: https://biz.ligazakon.net/news/224258_z-1-schnya-2024-roku-zaprovadzhusya-drugiy-etap-zemelno-reformi